

Spis treści

1. Wstęp	7
2. Wpływ sytuacji politycznej na kształtowanie się cen ropy naftowej na świecie (P. Kosowski, S. Rychlicki, J. Stopa, P. Wojnarowski)	9
2.1. Ceny ropy naftowej	10
2.2. Transakcje na rynku ropy naftowej	17
2.3. Podsumowanie	22
3. Charakterystyka złóż karpaccich (P. Kosowski, S. Rychlicki, J. Stopa, P. Wojnarowski)	24
3.1. Karpaty fliszowe	24
3.1.1. Charakterystyka złóż w obrębie jednostki śląskiej	26
3.1.2. Jednostka podśląska	32
3.1.3. Jednostka skolska	33
3.1.4. Jednostka magurska i jednostka grybowska	34
3.1.5. Jednostka dukielska	34
3.1.6. Obszar przedgórze Karpat	35
3.2. Perspektywy poszukiwawcze na obszarze Karpat i przedgórze Karpat	40
4. Zjawiska fizyczne zachodzące w złożach ropy naftowej i ich wpływ na efektywność szcerpania złóż (K. Twardowski)	43
4.1. Czynniki wpływające na efektywność wypierania ropy naftowej przez wodę	44
4.2. Charakterystyka przepływów emulsji wodno-ropnych	52
4.3. Możliwość wykorzystania dyfuzjoforezy w eksploatacji ropy	60
4.4. Podsumowanie	64
5. Zastosowanie związków powierzchniowo czynnych do selektywnej izolacji wody w zawodnionych odwiertach eksploatacyjnych (J. Jewulski, D. Zagrajczuk).....	65
5.1. Badania laboratoryjne zmiany przepuszczalności efektywnej ośrodka porowatego w przypadku wody i ropy pod wpływem hydrofobizacji jego powierzchni	66
5.1.1. Pomiar zmian przepuszczalności efektywnej w przypadku wody	66

5.1.2. Pomiar zmian przepuszczalności efektywnej w przypadku ropy naftowej	68
5.2. Wnioski	70
6. Wtórne i trzecie metody wydobywania ropy naftowej (EOR) (P. Kosowski, S. Rychlicki, J. Stopa, P. Wojnarowski).....	71
6.1. Terminologia i podział metod wydobywania ropy naftowej	71
6.2. Metody EOR	72
6.2.1. Wtłaczanie pary wodnej	74
6.2.2. Spalanie ropy w złożu	74
6.2.3. Wtłaczanie polimerów	76
6.2.4. Wtłaczanie związków powierzchniowo czynnych.....	77
6.2.5. Metody wtłaczania gazów.....	77
6.2.6. SAGD – drenaż grawitacyjny wspomagany parą wodną (<i>Steam Assisted Gravity Drainage</i>).....	80
6.2.7. Vapex – ekstrakcja z wykorzystaniem rozpuszczalnika gazowego (<i>Vapor extraction</i>)	83
6.2.8. THAI – spalanie ropy w złożu z wykorzystaniem otworów horyzontalnych (<i>'Toe-to-Heel' Air Injection</i>).....	84
6.2.9. LTO – utlenianie niskotemperaturowe (<i>Low Temperature Oxidation</i>).....	86
6.2.10. Zastosowanie otworów wielodennych	87
6.3. Ekonomiczne aspekty stosowania metod EOR.....	90
6.4. Koszty pozyskiwania CO ₂	93
6.5. Przykłady projektów EOR	97
6.6. Prognoza efektywności ekonomicznej wtłaczania CO ₂ do jednego ze złóż ropy na Niżu Polskim.....	102
6.6.1. Obliczenia prognostyczne	102
6.6.2. Analiza ekonomiczna	106
6.7. Perspektywy metod EOR.....	110
6.8. Podsumowanie	114
7. Wybór metod oddziaływania na wytypowane złoża w celu ich rewitalizacji (P. Kosowski, S. Rychlicki, J. Stopa, P. Wojnarowski).....	117
7.1. Wybór złóż przeznaczonych do rewitalizacji.....	117
7.2. Doświadczenia w stosowaniu metod EOR na złożach karpaccich.....	118
7.3. Doświadczenia w stosowaniu zabiegów intensyfikacyjnych na złożach karpaccich	119
7.4. Dobór metody EOR do złoża.....	120
7.4.1. Dobór metody EOR do złoża na podstawie logiki dwuwartościowej....	121
7.4.2. Dobór metody EOR do złoża na podstawie logiki rozmytej.....	121
7.5. Sposoby eksploatacji ropy ze złoża A.....	123
7.6. Sposoby eksploatacji ropy ze złoża B.....	134
7.7. Sposoby eksploatacji ropy ciężkiej ze złoża C	135
7.8. Podsumowanie	137

8. Analiza możliwości zatłaczania ditlenku węgla do złoża A w celu zwiększenia wydobycia (P. Kosowski, S. Rychlicki, J. Stopa, P. Wojnarowski).....	139
8.1. Cyfrowy model złoża	139
8.2. Wariantowe symulacje zatłaczania CO ₂ do złoża A.....	141
8.3. Ocena efektywności ekonomicznej wtłaczania ditlenku węgla do złoża A.....	151
9. Analiza możliwości zwiększenia wydobycia ze złoża B za pomocą otworów wielodennych (P. Kosowski, S. Rychlicki, J. Stopa, P. Wojnarowski).....	158
10. Sekwestracja geologiczna w złożach ropy naftowej (P. Kosowski, S. Rychlicki, J. Stopa, P. Wojnarowski)	169
10.1. Zastosowanie metody bilansu masy do określania pojemności magazynowej złoża.....	171
10.2. Efektywność sekwestracji w polskich złożach ropy naftowej.....	174
10.3. Ekonomia sekwestracji CO ₂	176
11. Podsumowanie.....	177
12. Literatura.....	179